

Bestemmelserne i § 686, 2. og 3. pkt., om undersøgelsesdommere, når en sag behandles ved landsret eller Højesteret, har mistet deres betydning i praksis.

Endvidere er reglen i § 689 ikke medtaget i lovforslaget. Efter denne bestemmelse skal der ved anvendelse af reglen i § 687 om nævningesager ikke tages hensyn til den strafnedsættelse, som kan finde sted ved forsøg og medvirken. § 687 blev ændret ved lov nr. 298 af 6. juni 1984, således at det afgørende for, om straffesager skal behandles ved nævningeting, blev den konkrete straf og ikke som tidligere den påtalte forbrydelses strafferamme. § 689 er herefter uden betydning ved afgørelsen af, om en sag skal undergives nævningebehandling.

Til § 686

Af *stk. 1* fremgår det, at straffesager som udgangspunkt behandles i 1. instans ved byretterne (eller Sø- og Handelsretten).

Bestemmelserne i *stk. 2 og 3* afløser de gældende bestemmelser i § 688, stk. 2 og 3.

Efter retsplejelovens § 688, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 3, nr. 1, skal der som hovedregel medvirke domsmænd i alle statsadvokatsager, der ikke kan fremmes som tilståelsessager i medfør af § 925. Der medvirker derimod normalt ikke domsmænd i politisager, selv om tiltalte nægter sig skyldig, medmindre anklagemyndigheden nedlægger påstand om frihedsstraf, jf. § 688, stk. 2. Domsmænd medvirker dog også i bødesager, såfremt sagen skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse. Særlig indgribende betydning for tiltalte anses ifølge betænkning nr. 994/1983 at foreligge bl.a. i sager, hvor der nedlægges påstand om frakendelse af rettigheder af erhvervsmæssig betydning.

I konsekvens af forslaget om generelt at ophæve sondringen mellem statsadvokatsager og politisager som kriterium for procesmåde, m.v. foreslås bestemmelserne om domsmænds medvirken ved byretterne affattet således, at der normalt ikke medvirker domsmænd i bødesager. Domsmænd kan dog efter rettens bestemmelse medvirke i bødesager, der skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse. Denne afgrænsning svarer til den nugældende afgrænsning for domsmænds medvirken i politisager, og det er hensigten med forslaget, at domsmænd skal medvirke ved behandlingen af bødesager i samme omfang som hidtil.

I de nuværende statsadvokatsager, hvor der i praksis ofte alene rejses spørgsmål om bøde, f.eks. ved overtrædelse af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab og § 266 b om racediskrimination m.v., vil domsmænd således skulle medvirke i sagerne be-

handling som følge af den indgribende betydning for tiltalte eller – og navnlig – den særlige offentlige interesse.

Også i sager, hvor der ikke er spørgsmål om bøde eller frihedsstraf, må det afgøres efter sagens betydning for tiltalte eller det offentlige, om domsmænd skal medvirke. Er der spørgsmål om foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70 eller § 73, skal domsmænd således medvirke i det omfang, sagerne ikke er nævningesager, jf. lovforslagets § 687, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, nr. 2, idet sådanne sager altid må anses at være af særlig indgribende betydning for tiltalte.

Ligeledes bør domsmænd f.eks. medvirke ved behandlingen af sager om ophævelse af en forening.

Derimod følger det af retsplejelovens § 684, stk. 2, at sager om afslag på særlig offentlig autorisation eller godkendelse som følge af strafbart forhold ved indbringelse for retten skal behandles uden medvirken af domsmænd.

Er der alene spørgsmål om konfiskation, bør domsmænd medvirke afhængig af om konfiskationskravet er af særlig betydning for den tiltalte eller af særlig offentlig interesse. Der bør herved tages hensyn bl.a. til genstandens art og værdi. Der bør imidlertid også lægges vægt på, om den til grund for konfiskationskravet liggende lovovertrædelse skulle behandles under medvirken af domsmænd.

Bestemmelsen om medvirken af domsmænd som følge af sagens særlig indgribende betydning eller særlig offentlig interesse får herved et væsentligt videre anvendelsesområde end efter de nugældende regler, som alene omfatter politisager, hvor der ikke er spørgsmål om højere straf end bøde. Det tilsigtes herved, at domsmænd medvirker i samme omfang som efter gældende ret.

Hvis der træffes bestemmelse om, at sagen skal behandles under medvirken af domsmænd, skal den tiltalte have beskikket en forsvarer, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra d.

De gældende bestemmelser i § 688, stk. 3, nr. 2 og 3, om domsmænds medvirken i færdselsager og sager om udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 2, er ikke medtaget i § 686, idet særreglerne om medvirken af domsmænd i færdselsager og sager efter udlændingeloven, foreslås overført til henholdsvis færdselsloven og udlændingeloven. Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 1, og § 4 samt bemærkningerne hertil.

I *stk. 4* henvises til, at andre love kan indeholde bestemmelser om medvirken af domsmænd. Dette gælder færdselsloven og udlændingeloven, jf. lovforslagets § 3, nr. 1, og § 4.